

PARTER OCH DOMSLUT

Josef Ingman

Parter

Tilltalad

JOSEF Israel Ingman, 19950308-0732
Kusthöjden 13 B Lgh 1701, 891 31 Örnsköldsvik

Offentlig försvarare
Advokat Robert Persson
Norrlandsadvokaterna AB
Sjögatan 1 A, 891 60 Örnsköldsvik

Åklagare

Kammaråklagare Jens Göransson
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Sundsvall
Box 721, 851 21 Sundsvall

Målsägande

Sekretess MA

Domslut

Åtal som Josef Ingman frikänns från

Våldtäkt, 2024-05-11, 6 kap 1 § 1 st 1 men brottsbalken

Skadestånd

Sekretess MA:s begäran om skadestånd avslås.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som har lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja sekretess MA:s identitet. Sekretessen omfattar också ljud- och bildupptagningar från tingsrättens förhandling samt uppgifterna i partsbilagan till denna dom, liksom alla versioner av denna dom.

Ersättning och återbetalning

Robert Persson ska få ersättning av staten med 45 116 kr. Beloppet fördelas

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 114
871 23 Härnösand

Besöksadress
Backgränd 9
Härnösand

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–15:00

Telefon
0611-46 05 00

E-post
angermanlands.tingsratt@dom.se
Webb
www.angermanlandstingsratt.domstol.se

enligt följande:

- 30 620 kr arbete
- 4 659 kr tidsspillan
- 814 kr utlägg
- 9 023 kr mervärdesskatt

Emil Lindahl ska få ersättning av staten med 26 902 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 20 822 kr arbete
- 700 kr tidsspillan
- 5 380 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Josef Ingman ska dömas för våldtäkt enligt 6 kap 1 § 1 st 1 men brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 VÅLDTÄKT (5000-K567904-24)

Josef Ingman har otillbörligt utnyttjat att MA på grund av berusning, trötthet och sömn befunnit sig i en särskilt utsatt situation och härvid genomfört en sexuell handling, jämförlig med samlag med MA som inte deltog frivilligt, genom att sexuellt beröra hennes bröst och stjärt samt föra in sina fingrar i hennes slida. Det hände den 11 maj 2024 i Örnsköldsviks kommun.

Josef Ingman begick gärningen med uppsåt. Han har i vart fall varit grovt oaksam beträffande omständigheten att MA inte deltagit frivilligt.

Skadestånd

Sekretess MA har begärt att Josef Ingman ska betala skadestånd med 215 000 kr.

Beloppet avser avser kränkningssättning med 200 000 kr samt ersättning för sveda och värk med 15 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 11 maj 2024.

3 SKÄL

INSTÄLLNING

Josef Ingman har förnekat gärningen och motsatt sig att betala skadestånd men godtagit sättet att beräkna räntan som rimligt om han döms.

UTREDNINGEN

Josef Ingman har förhörts.

På åklagarens begäran har rätten hållit förhör med Sekretess MA, Sekretess VA, Sekretess VB, Anna Nordgren, Leontine Almén, Julia Myllykangas och Anna Valderrama. Som skriftlig bevisning har åklagaren presenterat fotokopior av sms-konversation och protokoll över brottsplatsundersökning.

Josef Ingman har åberopat Oscar Nordin och Amanda Verngren att höras som vittnen.

DOMSKÄL

Allmänna utgångspunkter

I brottmål är det åklagaren som har bevisbördan för det denne påstår har hänt. För en fällande dom krävs att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den eller de gärningar som ligger till grund för åtalet. Utgångspunkten för bevisvärderingen är att rätten först bör ta ställning till om det sammanlagda bevisvärdet av den bevisning som har lagts fram till stöd för åtalet sedd för sig är så stark att den kan läggas till grund för en helt eller delvis fällande dom. Om bevisningen helt eller delvis inte kan anses vara så stark att den sedd för sig kan läggas till grund för en fällande dom, saknar den tilltalades uppgifter och annan bevisning som lagts fram mot åtalet betydelse. Den

tilltalade ska då frikännas redan på grund av att bevisningen mot honom eller henne inte är tillräckligt stark.

Om däremot bevisningen är så stark att den i sig är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt, måste den tilltalades berättelse och bevisning som stödjer denna granskas. Motbevisas det som läggs den tilltalade till last, ska åtalet ogillas. Ett frikännande blir också följden om den tilltalades berättelse och annan bevisning som lagts fram för att motbevisa åtalet tar sådan kraft från den bevisning som lagts fram till styrkande av åtalet att beviskravet inte är uppnått. Innan bevisbedömningen avslutas ska en övergripande och slutlig sammanvägning av bevisningen göras. Det kan då finnas anledning att också beakta sådan bevisning som tidigare lagts åt sidan (se NJA 2015 s. 702).

Sexualbrott

I sexualbrottsmål är det inte ovanligt att det inte finns särskilt mycket stödbevisning utan det är parternas utsagor som ligger till grund för åtalet. Vanligt är också att bevisningen, utöver parternas berättelser, inte sällan bygger på att målsäganden efter händelsen har berättat om den för andra personer som hörs som vittnen. Även om vittnena inte har gjort några iakttagelser av själva händelsen kan sådana uppgifter tillsammans med vittnets egna iakttagelser av t.ex. målsägandens beteende och reaktioner efter händelsen i vissa fall utgöra ett indirekt stöd för målsägandens berättelse (NJA 2017 s. 316).

Bedömningen av utsagorna innefattar dels om respektive berättelse är trovärdig, dels om förhörspersonens uppgifter kan anses tillförlitliga. Vid bedömningen av om en berättelse är trovärdig ska man lägga vikt främst vid sådana faktorer som avser innehållet i målsägandens berättelse som sådan, exempelvis i vad mån den är klar, logisk, detaljrik, att den visat sig sanningsenlig i viktiga enskildheter samt fri från motsägelser och överdrifter

(se bl.a. Högsta domstolens avgörande NJA 2010 s. 671).

Vid domstolens bedömning av en utsaga är det väsentligt att överväga om det kan finnas någon omständighet som skulle ge den förhörde anledning att lämna helt eller delvis oriktiga uppgifter. Denna aspekt handlar om huruvida utsagan är trovärdig. När det gäller frågan om berättelsens tillförlitlighet måste prövas om den förhörde av något skäl, t.ex. dåliga siktförhållanden, drogpåverkan eller annan inverkan, kan ha missuppfattat det han eller hon har iakttagit eller om hans eller hennes minnesbild har påverkats efter händelsen, t.ex. på grund av vad andra har berättat eller att han eller hon har varit med om flera likartade händelser i tiden efter den aktuella händelsen med därav följande risk att ha blandat samman händelserna. Utsagans förenlighet med den övriga bevisningen, och vad som genom den kan anses utrett i målet, har stor betydelse för tillförlitligheten.

Bakgrund

Sekretess MA och Josef Ingman träffade varandra den aktuella kvällen när det båda var ute och roade sig med respektive kompisar. Sekretess MA, Anna Nordgren, Josef Ingman och Oscar Nordin åkte gemensamt i taxi till Josef Ingmans lägenhet vid 4-tiden på morgonen den 11 maj 2024.

Ostridigt är att parterna under morgonen pratat och skämtat och samtalsämnen var bland annat sex och tidigare sexuella erfarenheter samt att de alla fyra lade sig i Josef Ingmans säng där tjejerna var iförda trosor, Oscar Nordin iförd kalsonger medan Josef Ingman lade sig naken. Oscar Nordin har somnat omgående och inte uppfattat något av vad som hände i sängen. Josef Ingman har efter en kort stund gått upp och hämtat vatten och då återvänt iförd kalsonger. Vid 8.30-tiden blev Sekretess MA och Anna Nordgren upphämtade av Sekretess VA.

Utsagor

Sekretess MA har uppgett att hon när Josef Ingman kom tillbaka till sängen iförd kasonger lade sig med huvudet på hans bröst. Anledningen till det var att hon inte gett någon sexuell respons och varit tydligt med att hon inte ville ha sex och därför kände sig trygg med att lägga sig så. Hon hade inte tagit på honom på nåt sexuellt sätt under hela tiden och de hade inte pussats varken då eller tidigare under kvällen. Hon kände efter ett tag att hon började bli väldigt trött och samtidigt började Josef Ingman stryka mot hennes mage. Hon vände då ryggen mot honom för att sova.

Josef Ingman har vidgått att han har smekt målsäganden när hon låg med ryggen mot honom och att Sekretess MA tog hans hand och förde den mot hennes bröst. Han har därefter smekt henne över magen och sedan ner mot hennes kön där han tog undan trosorna och smekte hennes klitoris. Sekretess MA blev då passiv och han slutade. Han hade ingen uppfattning om att hon inte ville.

Sekretess MA å sin sida uppger att hon somnade direkt och vaknade av att hon hade Josef Ingmans fingrar i sin slida. Eftersom Josef Ingman låg bakom henne kände hon också hans underarm mot sin rumpa. Han strök henne också utanpå hennes könsorgan vilket Josef Ingman har bekräftat när han uppgett att han smekt hennes klitoris. Sekretess MA flyttade sitt vänstra ben mot Anna Nordgren för att Josef Ingman inte skulle komma åt. Josef Ingman har enligt honom själv och Anna Nordgren sagt ”säg att du vill” samt ”säg till om jag ska sluta” vid upprepade tillfällen. Sekretess MA har hört Josef Ingman säga något men inte vad. Samtidigt som Sekretess MA flyttade sitt ben mot Anna Nordgren vände denna sig om mot Sekretess MA och i samma veva ställde sig Josef Ingman upp. Josef Ingman å sin sida har uppgett att Anna Nordgren har legat vänd mot Josef Ingman och Sekretess MA under hela tiden och pushat på

honom genom att ha ögonkontakt med honom och mima ”ta för dej, var en man, sluta vara så feg”. Denna uppgift förnekas av Anna Nordgren.

När Sekretess MA skrivit ett meddelande till sin vän Leontine Almén har hon visat det för Anna Nordgren och Josef Ingman har också sett meddelandet. I samband med detta har Josef Ingman uppgett att han inte förstod att Sekretess MA hade sovit och han bad upprepat om ursäkt, vilket bekräftas av Josef Ingman.

Efter händelsen har Sekretess MA upplevt sveda i slidan, vilket hon inte gjort tidigare när hon har haft sex.

Sekretess VB har uppgett att Sekretess MA för henne berättat att hon direkt när hon kom hem berättat för henne att hon var arg och upprörd för att ”någon stoppat upp fingrarna i henne” men att hon ville sova. Eftersom Sekretess VB uppfattade att Sekretess MA inte var nykter så pratade de inte vidare om det förrän senare på dagen när Sekretess MA sovit. Hon har sedan fått till sig att Sekretess MA somnat och vaknat av att Josef Ingman hade fingrarna i hennes underliv.

Sekretess MA:s vänner som åberopats som vittnen har bekräftat vad Sekretess MA berättat för dem antingen personligen eller via textmeddelanden och i telefonsamtal. Samtliga vittnen åberopade av åklagaren har bekräftat att Sekretess MA mått mycket dåligt efter händelsen.

Oscar Nordin har uppgett att det var en flirtig stämning under kvällen men att det inte var ”ett ligg på gång”. Han uppger att de alla fyra hade trevligt och att det var kul att träffa nya människor. Han somnade emellertid omedelbart när han lade sig i sängen och har inte sett något av händelsen.

Amanda Verngren, tidigare sambo med Josef Ingman har uppgett att Josef Ingman för henne berättat att det var Sekretess MA som tog initiativ genom att föra Josef Ingmans hand mot sitt bröst och att Josef Ingman smekt hennes

underliv. När Josef Ingman frågade om hon vill och bara fick ett mummel till svar har han slutat. Under deras förhållande har Josef Ingman varit noga med att ta reda på om hon ville ha sex eller inte även om han var berusad. Han har enligt henne inte varit medveten om att Sekretess MA inte ville ha sex med honom.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten menar att åklagaren inte har styrkt att Josef Ingman haft uppsåt eller varit oaktsam vad gäller Sekretess MA:s vilja till sexuellt umgänge med honom. Det finns inte någon anledning för Josef Ingman att tvivla på Sekretess MA:s vilja till sex när hon lade sig i samma säng som honom iförd bara trosor, när det tidigare under kvällen pratat om sex och då hon tagit hans hand och fört den mot hennes bröst. Oavsett om Josef Ingman haft sina fingrar i hennes slida eller om han bara smekt henne på klitoris så har han slutat när han fick klart för sig att hon inte ville. Han har därför inte gjort sig skyldig till något brott vare sig uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Åtalet mot Josef Ingman ska ogillas i sin helhet.

Skadestånd

Josef Ingman ska inte betala skadestånd, eftersom han frikänns.

Målsägandebiträdet får begärd ersättning

Den ersättning som målsägandebiträdet har begärt är rimlig. Den ska därför godtas.

Försvaren får sänkt ersättning

Försvaren har begärt ersättning för 35,4 timmars arbete, tidsspillan och utlägg. Tingsrätten ifrågasätter inte att försvaren har lagt ner det arbete som framgår av kostnadsräkningen. Men ersättningen framstår som alltför väl

tilltagen med tanke på det arbete som har varit rimligt att lägga ned. Detta gäller särskilt de timmar som han lagt ned på möten med sin huvudman och förberedelse inför huvudförhandlingen. Robert Persson ska därför få ersättning för arbete i 20 timmar. I övrigt har tingsrätten inte något att invända mot den ersättning som Robert Persson begärt.

Kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten då åtalet ogillas.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som har lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja sekretess MA:s identitet. Sekretessen omfattar också ljud- och bildupptagningar från tingsrättens förhandling samt uppgifterna i partsbilagan till denna dom, liksom alla versioner av denna dom.

RÄTTEN

Rådmannen Susanne Söderström (skiljaktig mening) samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Susanne Söderström

SKILJAKTIG MENING

Rådmannen Susanne Söderström är skiljaktig enligt följande.

Jag vill döma Josef Ingman för oaktsam våldtäkt till sex månaders fängelse och tillerkänna målsäganden skadestånd med 150 000 kr för kränkning och 10 000 kr för sveda och värk.

Målsäganden har på ett synnerligen trovärdigt sätt berättat om övergreppet. Hon har med bred marginal uppfyllt alla krav på att utsagan bland annat ska vara konsekvent och detaljerad. Vad gäller detaljer så har målsäganden berättat om saker som kan tyckas helt ovidkommande men som gör att berättelsen framstår som självupplevd. Hon har inte gett sken av att försöka överdriva utan snarare varit återhållsam i sin berättelse. Hon har inte heller försökt pådyvla Josef Ingman ageranden som han inte har gjort sig skyldig till. Hon har berättat att hon lade huvudet på hans bröst och strök honom över bröstkorgen innan hon vände sig om för att sova. Hon har också berättat att de tidigare på kvällen pratade om sexuella erfarenheter. Detta är detaljer hon rimligen inte skulle ha berättat om hon haft för avsikt att beljuga och sätta dit Josef Ingman. Hon har också berättat att hon haft ont i slidan dagen efter något som är följden om man blir penetrerad och kroppen inte är förberedd på sex. Den muntliga stödbevisningen har redovisats ovan under domskälen och min uppfattning och värdering av den muntliga bevisningen är att den ger sådant stöd åt målsägandens berättelse att den ska läggas till grund för bedömningen.

Vad gäller Josef Ingmans berättelse har han enligt min mening varit ovarsam med sanningen. Han har bland annat uppgett att Anna Nordgren har gett honom blickar och mimat till honom ”var en man”, ”ta för dej”, ”sluta vara så feg” under tiden som själva övergreppet pågick, något som Anna Nordgren under ed har förnekat. Därutöver har Josef Ingman påstått att meddelanden som målsäganden skickade till Leontine Almén var av skämtsam karaktär och innehöll glada smileysar något målsäganden har nekat till. Uppgiften får stöd

från vittnena Anna Nordgren och Leontine Almén som båda under ed uppgett att meddelandet inte var av skämtsam karaktär och inte innehöll någon glad smiley. Jag menar att målsäganden - på grund av berusning, trötthet och att hon somnat – varit i en sådan särskilt utsatt situation som innebär att en person inte kan delta frivilligt vilket Josef Ingman varit grovt oaktsam inför. Jag vill här poängtera att klockan vid det här laget var runt 7 på morgonen och det är högst sannolikt att målsäganden varit mycket trött efter en festkväll och natt även om både hennes och Josef Ingmans berusning börjat klinga av.

Straffstadgandet för oaktsam våldtäkt tar huvudsakligen sikte på så kallad medveten oaktsamhet, det vill säga ett fall där det är utrett att gärningsmannen faktiskt misstänkte att den andra personen inte deltog frivilligt, utan att vara likgiltig inför den omständigheten (och därför inte ska dömas för uppsåtligt brott).

Lagstiftningen utesluter i och för sig inte att straffansvar aktualiseras också i ett fall där gärningsmannen inte misstänkte att den andra personens deltagande var ofrivilligt men borde ha förstått det, det vill säga där gärningsmannen är omedvetet oaktsam. Gärningsmannen klandras i så fall för att inte ha skaffat sig kunskap om hur det förhöll sig, trots att detta borde ha gjorts (jfr ”Övernattningen” NJA 2019 s. 668 p. 28).

Ansvar är emellertid avsett att omfatta bara de mer allvarliga formerna av en sådan omedveten oaktsamhet. Detta kommer till uttryck i kravet på att gärningsmannen måste ha varit grovt oaktsam. Enligt vad som uttalas i förarbetena ska det för straffansvar då vara fråga om ett påtagligt straffvärt handlande, där gärningsmannen verkligen borde ha insett risken för att deltagandet var ofrivilligt (jfr SOU 2016:60 s. 269 f. och 443 och prop. 2017/18:177 s. 48 f. och 84 f.).

Allmänt sett finns det alltså endast ett begränsat utrymme för att bedöma omedveten oaktsamhet som grov. Det måste således röra sig om ett kvalificerat

och markant avsteg från det aktsamhetskrav som kan ställas i den föreliggande situationen. Oaktsamheten ska framstå som påfallande klandervärd (se rättsfallet NJA 2022 s. 237).

I det här fallet hade Josef Ingman och målsäganden aldrig tidigare träffats. Målsäganden hade berättat för Josef Ingman under kvällen att hon inte ville ha sex med en ny person eftersom hon är blodgivare. Hon har inte tagit några initiativ till sex utan snarare visat att det bara var närhet hon var intresserad av då hon lade huvudet på hans bröstorg och smekte honom på ett sätt som inte signalerar sexuella inviter. Hon har därefter vänt sig om mot sin kompis som låg alldeles intill och somnat. I detta skede borde Josef Ingman ha stannat upp och gjort mer för att försäkra sig om hennes frivilliga deltagande. Den oaktsamhet han gjort sig skyldig till är så påfallande klandervärd att den ska bedömas som grov. Gärningen kan inte anses som mindre allvarlig och Josef Ingman ska därför dömas för oaktsam våldtäkt genom att ha fört in sina fingrar i målsägandens slida när hon sov.

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Ångermanlands tingsrätt senast **den 13 januari 2025**. Överklagandet ska vara skriftligt. Ångermanlands tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Ångermanlands tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Ångermanlands tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Ångermanlands tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Nedre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Nedre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.

2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Ångermanlands tingsrätt eller Hovrätten för Nedre Norrland om du har frågor.